

Tilsynssaker mot tannleger og sertifisering av tannlegepraksis:

Fra den ene ytterlighet til den andre

Mandag 2. mars la Statens helsetilsyn frem tilsynsmeldingen for 2008, og tannlegene nådde dagsnyttoverskriftene på grunn av dårlig hygiene. Tre dager senere debatterte danskene fordelene ved sertifisering av tannlegepraksis.

Tilsynsmeldingen for 2008 har valgt å sette søkelyset mot tannhelsepersonell på bakgrunn av 41 tilsynssaker knyttet til tannleger og tannteknikere gjennom en fireårsperiode. Sakene har resultert i til sammen 18 advarsler og 8 tap av autorisasjon. Ser man på 2008 isolert, viser meldingen at fire tilsynssaker mot tannleger endte i advarsel. Ingen tannleger mistet autorisasjonen i fjor.

Få saker. Ingen faglig svikt

Det er snakk om få tilsynssaker innen tannhelse, og ikke alle gjelder manglende hygiene, selv om det er dette som blir slått opp. Assisterende direktør i Helsetilsynet, Geir Sverre Braut, sier til NRK at det ellers i helsevesenet så å si ikke forekommer klager på hygiene. Samtidig understreker han smittefaren som er forbundet med manglende hygiene på nettopp tannklinikken.

Tannlegeforeningen, ved visepresident Inger Lise Solum Mathiesen sier i samme nyhetsoppslag i radio at hun er sjokkert, og at de brudd på hygiene-regler som er avdekket er forkastelige. – Dette skal vi ikke ha, sier Mathiesen, og legger til at tannleger som mister autorisasjonen ofte har rus- og, eller psykiatriske problemer. – En tannlege som har slike problemer, og som

i tillegg jobber alene i en liten praksis, kan tenkes å slurve med hygienens sier Mathiesen i sin kommentar til tilsynsrapporten.

NTFs president Gunnar Lyngstad følger opp og kommenterer tilsynsmeldingen i Presidenten har ordet i Tidende nr. 4, der han understreker at det som er avdekket av manglende hygiene i tannlegepraksis i omfang er svært lite. Samtidig sier han at det ikke er noen grunn til at tannleger i solopraksis skal føle seg stigmatisert eller uthengt etter oppslaget i NRK Dagsnytt.

Videre viser han til grunnutdanningen, utviklete kvalitetssystemer, kurs og etterutdanning, der hygienens hele veien har en sentral plass.

Det er altså ikke på det faglige, men på det menneskelige plan at det svikter, når hygienereglene ikke blir fulgt. Og Lyngstad sier i denne sammenheng at NTF har en ordning for å følge opp sine medlemmer som har problemer på det menneskelige plan; nemlig gjennom kollegahjelperne. Uten at det dermed er sagt at alle problemer er løst med det.

Tilsynsmeldingen rapporterer om ett autorisasjonstap på bakgrunn av manglende hygiene gjennom hele fireårsperioden. De andre sakene der tannleger er involvert, som omtales i artikkelen «Tannleger gjør også feil» i tilsynsmeldingen, gjelder manglende informasjon, uforvarlige behandlingsalternativer, manglende diagnostisering og unødig ressursbruk. Nok en gang fastslås viktigheten av god journalføring. Det er viktig med grundig dokumentasjon for å kunne forstå hva som er gjort og hvilke vurderinger som ligger til grunn for den valgte behandlingen. Helsetilsynet peker videre på at når pasienten styrer behandlingen vekk fra de beste løsningene og over til mer risikable løsninger, vil det være nødvendig at tannlegen dokumenterer

Danskene debatterer sertifisering av tannlegevirksomhet. Fra venstre: Susanne Andersen, formand i Dansk Tandlægeforening, Karsten Hundborg, direktør for Den Danske Kvalitetsmodel, tannlege Susanne Mardahl og Bjørn Haulrig, tannlege og formand i Sygesikringens Forhandlingsutvalg. Foto: Winnie Brodam.

grundlig hvilke alternativer som er skissert.

Den andre ytterlighet

Tannleger som mottar reaksjoner fra tilsynsmyndighetene representerer den ytterste sjeldenhet. Ved åpningen av Årskursus i København torsdag 5. mars møter vi den, i hvert fall foreløpig, andre ytterligheten. Tannlegen som har latt sin praksis ISO-sertifisere. Det finnes noen av dem i Danmark, i hvert fall én i Sverige, men ingen i Norge, så vidt vi vet. Kanskje det kommer? Skal vi dømme etter debattklimaet i København er det ingen umulighet at sertifisering av tannlegepraksiser etter hvert kan bli ganske vanlig. Og kanskje til og med obligatorisk. Men ikke nødvendigvis. Hvis standen tar initiativ selv, er ikke det nødvendig.

Dansk tandlægeforening har for øvrig også iso-sertifisert sitt eget sekretariat. Beviset på dette ble overrakt formanden under åpningen av Årskursus.

Det er i hvert fall et tema som fenger på høyt nivå. Den danske helseministeren er ellers ingen hyppig gjest hos tannlegene. Slik sett er den danske vir-

keligheten nokså lik den norske. Men denne gangen kom han til åpningen av årskursus, sundhedsminister Jakob Axel Nielsen. Det var det én eneste grunn til: At det var kvalitetssikring som sto på programmet.

Tannlege Susanne Mardahl i Roskilde, som er en av dem som har latt seg sertifisere, sier at det er omfattende og at det er svært tidkrevende. Halvannet år tok det, før klinikken var ISO-sertifisert i august 2008. Mardahl var skeptisk til å begynne med, og visste ikke hva kvalitetsstyring betydde. Hun syntes klinikken fungerte utmerket som det var. Men i en slik prosess kan en ikke unngå å høyne kvaliteten. Hver eneste sten blir snudd, og alt som ikke er bra, blir luket ut eller forbedret. Man får et mål på alt en gjør. Alle rutiner blir beskrevet og kan dokumenteres. For nye medarbeidere er det helt uvurderlig, og det er ikke tvil om at det tiltrekker seg en ny og kvalitetsbevisst pasientgruppe. Her snakker vi om en form for branding som er helt uten like.

Det gjør vondt, ble det også sagt, men det blir mye bedre etterpå. Akkurat som når en har vært hos tannlegen. Prosessen har for øvrig den bivirkning

at praksisen, på grunn av en bedre organisering, er blitt mer effektiv, også i økonomisk forstand, fortalte Mardahl.

– Og det slutter aldri. Det er en kontinuerlig prosess. Ellers er det ingen vits i, og ingenting verdt, påpekte en tannlege i salen, som hadde vært sertifisert i seks år.

På spørsmål om det ikke var litt overdrevet å sertifisere en liten tannklinikk, var svaret nei, fra de som hadde vært igjennom det. – Det skal ikke mer enn to til for å kunne misforstå. Det gjelder også for medarbeidere i en tannlegepraksis og rutinene som skal følges der, sa Mardahl.

Da det ble spurt om hvor mange i salen som var bekymret for arbeidsbyrden ved en eventuell sertifisering, var det heller ikke mer enn litt under halvparten som rakk opp hånden. Og Susanne Andersen, formannen i Dansk tandlægeforening, lovet å hjelpe medlemmene. Dette blir en foreningsoppgave når alle skal i gang med det, sa hun. Per i dag er det visst rundt 100 klinikker som har satt i gang.

Ellen Beate Dyvi